

Sygnatura akt: V GC 2326/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 03 lutego 2020r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu, V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Protokolant: sekr. sąd. Anna Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 03 lutego 2020r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w W.**

przeciwko: (...) **SPÓŁKA – Spółka Jawna z (...) w Ł.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) SPÓŁKA – Spółka Jawna z siedzibą w Ł. na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 1.045,61 zł (jeden tysiąc czterdzieści pięć złotych 61/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot:
 - 248,00 zł od dnia 20 grudnia 2018r. do dnia zapłaty,
 - 186,00 zł od dnia 05 lutego 2019r. do dnia zapłaty,
 - 275,00 zł od dnia 13 marca 2019r. do dnia zapłaty,
 - 165,00 zł od dnia 08 maja 2019r. do dnia zapłaty,
- oddala wniosek pozwanego (...) SPÓŁKA – Spółka Jawna z (...) w Ł. o rozłożenie zasądzonej należności na raty,
- zasądza od pozwanego (...) SPÓŁKA – Spółka Jawna z siedzibą w Ł. na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 317,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 287,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Sygn. akt V GC 2326/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu Rejonowego w Kaliszu V Wydziału Gospodarczego w dniu 24 lipca 2019 r. (data wpływu) powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika domagał się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwany (...) I SPÓŁKA Spółka jawna z siedzibą w Ł. ma zapłacić mu kwotę 1.045,61 zł wraz

z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 248,00 zł od dnia 20 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty, 186,00 zł od dnia 05 lutego 2019 r. do dnia zapłaty, 275,00 zł od dnia 13 marca 2019 r. do dnia zapłaty i 165,00 zł od dnia 08 maja 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej sprzedawał pozwanemu gaz w butlach. Z tego tytułu wystawił mu faktury VAT na kwotę dochodzoną pozwem. Podniósł, że mimo upływu terminu zapłaty pozwany nie uregulował należności. W związku z tym wezwał go do zapłaty, jednakże bezskutecznie.

Powód wskazał, że obok należności wynikającej z faktur VAT w kwocie 874,00 zł domaga się również zapłaty rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w wysokości równowartości 40,00 euro, tj. 171,61 zł.

W dniu 03 września 2019 r. Starszy Referendarz Sądowy wydał w sprawie sygn. akt V GNC 4250/19 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W dniu 30 września 2019 r. (data wpływu) pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, którym zaskarżył go w całości. Wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami procesu według norm przepisanych, a w przypadku uznania roszczenia za zasadne, o rozłożenie zasądzonej należności na 5 rat, 4 raty po 500,00 zł, a ostatnia rata w wysokości 245,61 zł, płatnych do 15-go dnia każdego miesiąca.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zakwestionował roszczenie pozwu wskazując, iż jest ono przedwczesne i bezzasadne. Podał, iż poinformował powoda o swojej trudnej sytuacji finansowej i poprosił o odroczenie terminu płatności należności będących przedmiotem sporu. Podniósł, że strony uzgodniły, iż powód odroczy mu termin płatności i nie będzie dochodził roszczeń objętych pozwem.

Uzasadniając wniosek o rozłożenie dochodzonej kwoty na raty pozwany wskazał, że obecnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, która jednak stopniowo się poprawia i będzie w stanie uregulować zasądzone świadczenie w częściach.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 26 listopada 2019 r. (data wpływu) powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Zaprzeczył, by uzgodnił z pozwanym odroczenie terminu płatności faktur objętych pozwem. Jednocześnie nie wyraził zgody na rozłożenie pozwanemu dochodzonej należności na raty.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny.

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Zaś pozwany (...) SPÓŁKA Spółka jawna z siedzibą w Ł. jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

(fakty bezsporne).

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej sprzedawał pozwanemu gaz w butlach.

(fakty bezsporne).

W dniu 05 grudnia 2018 r. pozwany zakupił u powoda cztery 11 kg butle gazu propan-butan (...). Z tego tytułu powód wystawił mu fakturę VAT nr (...) na kwotę 248,00 zł brutto z terminem płatności oznaczonym na dzień 19 grudnia 2018 r.

(dowód: faktura k. 13).

Butle zostały dostarczone zgodnie z zamówieniem i odebrane przez pozwanego, co jego pracownik potwierdził podpisem na raporcie dostawy WZ W36/033/0014050.

(dowód: raport dostawy WZ-KP k. 17).

Dnia 21 stycznia 2019 r. powód sprzedał pozwanemu trzy 11 kg butle gazu propan-butan (...). Z tego tytułu powód wystawił mu fakturę VAT nr (...) na kwotę 186,00 zł brutto z terminem płatności oznaczonym na dzień 04 lutego 2019 r.

(dowód: faktura k. 14).

Butle zostały dostarczone zgodnie z zamówieniem i odebrane przez pozwanego, co jego pracownik potwierdził podpisem na raporcie dostawy (...).

(dowód: raport dostawy WZ-KP k. 17).

W dniu 26 lutego 2019 r. pozwany zakupił u powoda pięć 11 kg butli gazu propan-butan (...). Z tego tytułu powód wystawił mu fakturę VAT nr (...) na kwotę 248,00 zł brutto z terminem płatności oznaczonym na dzień 12 marca 2019 r.

(dowód: faktura k. 15).

Butle zostały dostarczone zgodnie z zamówieniem i odebrane przez pozwanego, co jego pracownik potwierdził podpisem na raporcie dostawy (...).

(dowód: raport dostawy WZ-KP k. 17).

Dnia 23 kwietnia 2019 r. powód sprzedał pozwanemu trzy 11 kg butle gazu propan-butan (...). Z tego tytułu powód wystawił mu fakturę VAT nr (...) na kwotę 165,00 zł brutto z terminem płatności oznaczonym na dzień 07 maja 2019 r.

(dowód: faktura k. 16).

Butle zostały dostarczone zgodnie z zamówieniem i odebrane przez pozwanego, co jego pracownik potwierdził podpisem na raporcie dostawy (...).

(dowód: raport dostawy WZ-KP k. 17).

Po dostawie pozwany nie kwestionował ilości ani jakości zakupionego towaru. Nie zgłaszał zastrzeżeń co do treści faktury. Nie odesłał jej, ani nie zwracał się o jej korektę. Nie odesłał również towaru objętego sporną fakturą.

(fakty bezsporne).

Pozwany nie uregulował należności wynikającej z faktur VAT załączonych do pozwu w zakreślonym w nich terminie.

(fakt bezsporny).

Pismem z dnia 09 maja 2019 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty sumy 874,00 zł wynikającej z faktur VAT nr: (...) z dnia 05 grudnia 2018 r., (...) z dnia 21 stycznia 2019 r., (...) z dnia 26 lutego 2019 r.

i (...) z dnia 23 kwietnia 2019 r. oraz kwoty 171,62 zł tytułem rekompensaty za koszty dochodzenia należności w terminie 5 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem skierowania sprawy na drogę procesu sądowego. Wezwanie zostało nadane w urzędzie pocztowym następnego dnia i doręczone pozwanemu w dniu 14 maja 2019 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 18, wyciąg z pocztowej książki nadawczej k. 19, śledzenie przesyłek - T.).

W dniu 30 listopada 2018 r. średni kur waluty euro wynosił 4,2904 zł.

(dowód: tabela A kursów średnich k. 14).

Wartość aktywów pozwanego na dzień 01 stycznia 2018 r. wynosiła 13.726.392,33 zł, zaś na dzień 31 grudnia 2018 r. 15.190.231,52 zł. Wartość pasywów pozwanego na dzień 01 stycznia 2018 r. wynosiła 13.726.392,33 zł, zaś na dzień 31 grudnia 2018 r. 15.190.231,52 zł. Zysk netto na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 1.188.960,46 zł, zaś strata na dzień 31 grudnia 2018 r. 1.113.290,38 zł. Na dzień 10 maja 2019 r. stan gotówki w kasie pozwanej spółki wynosił 0,00 zł. Pozwana posiada środki trwałe o łącznej wartości 23.181.920,72 zł. Obroty na jej rachunkach bankowych były nieznaczne.

(dowód: bilans k. 40-42, rachunek zysków i strat k. 43-45, wydruki z rachunków bankowych k. 45-134, oświadczenie k. 135, zestawienie środków trwałych k. 136-137).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, załączonych do akt przez strony.

Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty, z których dowód przeprowadzono w toku postępowania. Nie nasuwały one żadnych zastrzeżeń co do swojej prawdziwości i zgodności z prawdą zawartych w nich oświadczeń. Nie były również kwestionowane przez strony procesu (art. 230 kpc).

Na rozprawie w dniu 03 lutego 2020 r. Sąd pominął dowód z przesłuchania stron, albowiem wezwane na termin do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z ich przesłuchania i skutków z art. 6 kc nie stawiły się.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne, zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził od pozwanego zapłaty za sprzedany towar objęty fakturami VAT dołączonymi do pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany nie kwestionował powództwa ani co do zasady, ani co do wysokości. Wskazał jedynie, że jest ono przedwczesne, gdyż powódka wyraziła zgodę na odroczenie terminu płatności należności z faktur objętych pozwem.

Należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zatem to do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (por. wyrok SN z dnia 19 listopada 1997 r., I PKN 375/97). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r. I CKU 45/96). Innymi słowy na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. W myśl art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontradiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się

postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (tak uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99; wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98; postanowienie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00).

Przepisy art. 6 kc i art. 232 kpc wskazują, iż to na stronach ciąży obowiązek wykazywania swoich twierdzeń. Rola Sądu w zakresie dowodzenia w postępowaniu cywilnym procesowym, sprowadza się – co do zasady – jedynie do oceny złożonego przez strony materiału dowodowego, o ile jest on dopuszczalny i zawnioskowany w należyтым terminie.

Zaznaczyć należy, iż dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialno-prawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności

w sferze dowodowej – Sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Jedynie od woli strony zależy, jakie dowody zostaną przez sąd przeprowadzone. Przeciwnie stronie natomiast – co wynika z art. 6 kc – skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy. Fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych

z nimi związanych, co ostatecznie może prowadzić do przegrania procesu.

Na poparcie swojego stanowiska powód zaofertował faktury VAT wraz z raportami dostawy WZ-KP podpisanymi przez pracownika pozwanego, czego pełnomocnik pozwanego nie kwestionował oraz wezwanie do zapłaty wraz z wyciągiem z książki nadawczej.

W myśl przytoczonych przepisów, w następstwie twierdzeń i dowodów złożonych przez powoda, to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia faktów uzasadniających brak istnienia wymagalnego roszczenia objętego pozwem. Zaniechanie możliwości obrony poprzez wskazywanie dowodów mających służyć uwolnieniu się od odpowiedzialności działa na niekorzyść pozwanego. W realiach przedmiotowej sprawy podkreślić należy, iż

w toku procesu pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie podjął żadnej aktywności w formie wniosków dowodowych celem podważenia roszczenia powoda. Pozwany nie stawił się również na terminie rozprawy wyznaczonym celem jego przesłuchania i nie usprawiedliwił należycie swojej nieobecności. Nie stawił się również jego pełnomocnik.

Zgodnie z treścią art. 535§1 kc przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Ponadto jeżeli rzecz sprzedana ma być przysłana przez sprzedawcę, kupujący obowiązany jest zapłacić cenę dopiero po nadejściu rzeczy na miejsce przeznaczenia i po umożliwieniu mu jej zbadania. Z tą chwilą, przy takich okolicznościach sprzedaży, sprzedawca – przenosząc własność i wydając rzecz – spełnia swoje zobowiązanie (art. 535 kc), a kupujący – odbierając rzecz – obowiązany jest wykonać swoje, tj. zapłacić sprzedawcy cenę (por. uchwała SN z dnia 18 listopada 1994 r., III CZP 144/94, OSNC 1995, nr 3, poz. 47). Wymagalność zaś roszczenia sprzedawcy o zapłatę ceny powstaje z chwilą, gdy sprzedawca spełni swoje świadczenie wzajemne, czyli wyda nabywcy przedmiot sprzedaży (por. wyrok SN z dnia 15 listopada 1989 r., III CRN 354/89, OSP 1991, z. 7, poz. 187). Konsensualny, odpłatny i wzajemny charakter umowy sprzedaży przesądza o tym, iż samo przyjęcie towaru za oferowaną na fakturze cenę stosownie do art. 488§1 kc rodzi natychmiastowy obowiązek zapłaty, o ile strony uprzednio nie zawierały umowy odmiennie regulującej warunki zapłaty (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 17 stycznia 1992 r., I ACr 3/92, OSA 1992, z. 7, poz. 61).

Powód wykazała, za pośrednictwem przedłożonych dokumentów których strona pozwana nie kwestionowała, że wydała pozwanemu zakupiony przez niego towar. Pozwany nie wykazał natomiast, aby spełnił podstawowy obowiązek, jaki na nim ciążył

z tytułu zawarcia z powódką umowy sprzedaży, tj. aby zapłacił dochodzoną pozwem cenę za zakupiony u niej towar. Nie wykazał również, by strony czyniły ustalenia co do odroczenia terminu płatności należności objętej pozwem.

Podkreślić przy tym należy, iż w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany złożył wnioski o rozłożenie zasądzonej należności na raty. Było to tzw. uznanie niewłaściwe roszczenia, które zachodzi w każdym wypadku wyraźnego oświadczenia woli lub też innego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że uważa on roszczenie za istniejące (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 22 marca 1991 r., I ACr 60/91, OSP 1991/11/282). Uznanie to powinno było zindywidualizowane i określone co do wysokości (por. orz. SN z dnia 23 czerwca 1972 r., CR 142/72, OSN 1973/61) i takie było. Dla skuteczności uznania nie jest wymagana żadna szczególna forma. Może być ono także dorozumiane, np. na skutek częściowego wykonania zobowiązania, uiszczenia odsetek, próby o odroczenie płatności itd. (por. A. Szpunar, Wpływ uznania roszczenia na bieg przedawnienia, NP 1973, nr 7-8, s. 1004). Czynność taka stanowi oświadczenie wiedzy i jest oświadczeniem nieodwoalnym.

Tym samym Sąd uznał roszczenie powoda w zakresie należności objętej fakturami VAT dołączonymi do pozwu za uzasadnione w całości.

Strony wiązała umowa sprzedaży, zaś wystawione faktury VAT wskazywały sposób i termin spełnienia świadczenia. Z uwagi na okoliczność, że pozwany spóźnił się ze spełnieniem świadczenia w określonym terminie ziszczyły się przesłanki do uwzględnienia żądania powoda również w zakresie odsetek za czas opóźnienia.

O obowiązku zapłaty odsetek w wysokości ustawowej za opóźnienie w transakcjach handlowych Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 684 ze zm.), zgodnie z którym w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie i wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie i zasądził żądane odsetki dochodzonej należności od pierwszego dnia po upływie terminu płatności wskazanego w fakturze do dnia zapłaty.

Pozwany nie uregulował należności w terminie wynikającym z faktur załączonych do pozwu, dlatego też Sąd zasądził od niego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od dochodzonych kwot od dnia następnego po wskazanym w fakturze jako termin płatności, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się również od pozwanego zapłaty rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w wysokości 171,61 zł.

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 684 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2016 r. wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności.

Ustawodawca zatem przewidział dla wierzyciela swoisty ryczałt będący rekompensatą za koszty starań w celu odzyskania należności w wysokości równowartości 40 euro. Ta stała rekompensata przysługuje od dłużnika, przy czym wierzyciel nie jest zobligowany do wykazania poniesienia w tej wysokości wydatków.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie powód wykazał, że należy mu się zwrot kwoty stanowiącej równowartość 40 euro według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne,

gdyż pozwany nie uregulował należności we wskazanym w fakturze terminie. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda również kwotę 171,61 zł.

W sprzeciwie pozwany złożył wniosek o rozłożenie zasądzonej należności na raty.

Zgodnie z treścią art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Uprawnienie to przysługuje Sądowi w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny lub zdrowotny jednorazowe spełnienie świadczenia przez pozwanego byłoby dla niego niemożliwe do wykonania lub bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowaną szkodę. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne, mogą być jednak także spowodowane działaniem samego dłużnika. Zasadzając świadczenie, Sąd może więc w uzasadnionych przypadkach rozłożyć je na raty, określając dokładnie ich wysokość i czas zapłaty.

Na podstawie art. 320 kpc Sąd nie może modyfikować samego rozstrzygnięcia wynikającego z dokonanych przez siebie ustaleń faktycznych i prawidłowej subsumcji prawnej, lecz może jedynie dostosować treść sentencji orzeczenia do trudności ekonomicznych i finansowych występujących po stronie pozwanego (por. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, Postępowanie rozpoznawcze, tom 1 pod red. T. Erecińskiego, WP Lewis Nexis, Warszawa 2012, wydanie 4 zmienione, s. 609).

Rozłożenie na raty należności na podstawie uprawnienia przewidzianego w treści art. 320 kpc nie eliminuje konieczności uwzględnienia żądania powódki zasądzenia na jej rzecz odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie, sprawia natomiast, że nie przysługują mu odsetki od świadczeń ratalnych za okres pomiędzy wydaniem wyroku a data płatności poszczególnych rat (por. m.in. SN z dnia 22 września 1970 r., III CZP 11/70).

Samo rozłożenie świadczenia na raty nie uchyla więc samego obowiązku płacenia i zasądzenia odsetek za opóźnienie lub zwłokę. Rozłożenie na raty spłaty należności dochodzonej pozwem nie pozbawi powódki uzyskania od pozwanego dodatkowych należności będących konsekwencją naruszenia przez niego warunków umowy.

W zasądzonej kwocie mieszczą się bowiem odsetki za nieterminowe uregulowanie ceny za zakupiony przez pozwanego towar.

W piśmie procesowym z dnia 26 listopada 2019 r. powód nie wyraził zgody na rozłożenie dochodzonej należności na raty.

Pozwany uzasadniając swój wniosek o rozłożenie zasądzonej należności na raty przedłożył do akt swój bilans za 2018 r., rachunek zysków i strat, wydruki z rachunków bankowych, oświadczenie o wysokości środków w kasie na dzień 30 kwietnia 2019 r. oraz zestawienie środków trwałych. Wynika z nich, że sytuacja finansowa pozwanego jest trudna.

Sąd podziela wyrażone w doktrynie i judykaturze stanowisko, że ustanowiona w art. 320 kpc norma ma charakter wyjątkowy, gdyż może być zastosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. W doktrynie wyrażono pogląd uznający wymienioną przesłankę za spełnioną wtedy, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową dłużnika wyrok zasądający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Prowadzenie egzekucji w tym zakresie narażałoby w takiej sytuacji wierzyciela na nieefektywne wydatki egzekucyjne, a na utratę podstaw egzystencji. Trafnie też podkreślono w judykaturze, że ochrona jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 kpc nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (tak wyrok SA w Katowicach z dnia 19 grudnia

2014 r. V ACa 235/14). Z treści tego uregulowania wynika jego szczególna, wyjątkowa natura, której konsekwencją jest możliwość stosowania go w razie zaistnienia szczególnie uzasadnionych wypadków, należących do sfery majątkowej pozwanego. Rzeczą pozwanego jest wykazanie istnienia tych wypadków. Podkreślenia wymaga przy tym i to, że rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty jest racjonalne, gdy dłużnik wykaże, że dysponować będzie środkami

umożliwiający wykonanie tak zmodyfikowanego obowiązku w sposób odczuwalny ekonomicznie przez wierzyciela. Jeśli okoliczności sprawy nie wskazują na istnienie po stronie dłużnika woli dobrowolnej spłaty zadłużenia na rzecz wierzyciela
a jedynie na chęć odłożenia w czasie konieczności uregulowania zobowiązań, uznać należy, iż nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, że za przyjęciem, iż zachodzi w niej szczególnie uzasadniony wypadek, przemawia trudna sytuacja majątkowa pozwanej. Jednakże przy rozważaniu zastosowania art. 320 kpc nie jest to wystarczające aby uwzględnić jej wniosek. Nie bez znaczenia jest postawa pozwanej prezentowana w procesie dla rozważenia, czy istotnie zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dla zastosowania tej instytucji. Sąd uznał, że pozwana nie przejawiała jakiegokolwiek woli, aby słuszne roszczenia powoda w miarę możliwości stracić się choćby

w najmniejszym możliwym stopniu zaspokoić, wręcz przeciwnie na wyznaczoną rozprawę nie stawiała się. Poza tym ważny jest również interes powoda, który należy uwzględniać rozważając wniosek o rozłożenie świadczenia na raty. Powód jest przecież aktywnym uczestnikiem obrotu gospodarczego, który także obowiązany jest do terminowego wykonywania swoich zobowiązań wobec kontrahentów. Dokonał sprzedaży pozwanej towaru objętego fakturami załączonymi do pozwu i z tego tytułu ma prawo otrzymać

w rozsądnym terminie zapłatę. Rozłożenie zgodnie z wnioskiem pozwanej drobnej

w stosunku do innych jej zobowiązań należności może w majestacie prawa pozbawić powoda zadośćuczynienia jego roszczeniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd uznał zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.045,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 248,00 zł od dnia 20 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty, 186,00 zł od dnia 05 lutego 2019 r. do dnia zapłaty, 275,00 zł od dnia 13 marca 2019 r. do dnia zapłaty i 165,00 zł od dnia 08 maja 2019 r. do dnia zapłaty i oddalił wniosek pozwanego o rozłożenie zasądzonej należności na raty, o czym orzekł w pkt 1 i 2 sentencji wyroku.

Pozwany przegrał sprawę w całości i podstawie art. 98§1 i 2 kpc winien zwrócić powodowi jego koszty, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Na koszty te w rozpoznawanej sprawie złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 30,00 zł obliczona zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. tj. z 2018 r., poz. 300 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego stron w kwocie po 270,00 zł obliczone zgodnie z §6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) oraz kwota po 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa wynikająca z art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 317,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 287,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzekł w pkt 3 sentencji wyroku.

sędzia Katarzyna Górna-Szulawa